

Briuselis, 2022 m. lapkričio 28 d.
(OR. en)

15322/22

DEVGEN 219
JEUN 178
ACP 126
RELEX 1609
COHAFA 115
COHOM 147
SUSTDEV 206
EDUC 407

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
data: 2022 m. lapkričio 28 d.
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 14756/22

Dalykas: Jaunimo veiksmų planas ES išorės veiksmų srityje
– Tarybos išvados (2022 m. lapkričio 28 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Jaunimo veiksmų plano ES išorės veiksmų srityje, Tarybos patvirtintos 2022 m. lapkričio 28 d. įvykusiame 3914-ame posėdyje.

Tarybos išvados dėl Jaunimo veiksmų plano ES išorės veiksmų srityje

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA

1. Pripažįsta reikšmingą jaunimo indėlį kuriant ateitį, kurioje būtų daugiau įtraukimo, lygiateisiškumo, darnos ir teisingumo. Taryba reiškia pagarbą jaunuoliams, kurie kiekvieną savo gyvenimo dieną skiria geresnio pasaulio kūrimui. Jų vizija, įsitraukimas ir drąsa nusipelno didžiausios pagarbos ir dėkingumo. Siekiant panaikinti skurdą ir užtikrinti darnų vystymąsi, klestėjimą ir taiką, svarbu dirbti jaunimo labui, drauge su juo ir paties jaunimo pastangomis. Suteikdama jaunimo įgalinimui svarbią vietą savo išorės veiksmuose, ES yra pasiryžusi rodyti pavyzdį: stiprinti visapusišką, lygiateisį, veiksmingą, prasmingą ir įtraukų jaunimo dalyvavimą bei agentiškumą ir daryti pažangą siekiant įvykdyti visuotinius įsipareigojimus, kad būtų sukurta atsparesnė ir įtraukesnė visuomenė. Todėl Taryba dėkoja už tolesnio ES ir jos valstybių narių darbo gaires, pateiktas Komisijos ir vyriausiojo įgalotinio bendrame komunikate Europos Parlamentui ir Tarybai dėl 2022–2027 m. Jaunimo veiksmų plano ES išorės veiksmų srityje (JVP), ir įsipareigoja siekti tikslo didinti prasmingą ir aktyvų jaunimo dalyvavimą ir jaunimo įgalėjimą ES išorės veiksmų srityje.
2. Pabrėžia, kad visame pasaulyje jaunuoliai yra labai svarbūs ir patikimi partneriai įgyvendinant Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir darnaus vystymosi tikslus (DVT) bei kitus svarbius daugiašalius susitarimus ir priemones, įskaitant Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos, Pekino deklaraciją bei veiksmų platformą, Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą ir jų peržiūros konferencijų rezultatus, JT ST rezoliuciją 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo bei visas vėlesnes susijusias rezoliucijas, JT ST rezoliuciją 2250 dėl jaunimo, taikos ir saugumo bei tolesnės su jomis susijusios veiklos rezoliucijas, kurios yra Europos žaliojo kurso, naujojo Europos konsensuso dėl vystymosi ir ES strategijos „Global Gateway“ įgyvendinimo pagrindas.

3. Pabrėžia, kad aktyvesnis ES ir jos valstybių narių bendradarbiavimas su jaunuoliais visame pasaulyje yra būtina sąlyga siekiant propaguoti demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių visuotinumą ir nedalomumą, pagarbą žmogaus orumui ir lygybės bei solidarumo principus, ir kad jis ilguoju laikotarpiu gali prisidėti prie geresnių ES ir jos šalių partnerių tarpusavio santykių. Propaguojant pasaulinę žmogaus teisių ir demokratijos sistemą labai svarbūs veikėjai yra universitetai ir kitos bendrojo ir profesinio mokymo įstaigos, jaunimo organizacijos ar jaunųjų verslininkų organizacijos, profesinių sąjungų jaunimo padaliniai ir kitos į jaunimą orientuotos organizacijos. Taryba taip pat pripažįsta, kad ES ir jos valstybės narės gali daug ko pasimokyti iš jaunimo vadovaujamų organizacijų, o jų dalyvavimas formuojant įtraukią politiką yra labai svarbus.
4. Pripažįsta Konferencijos dėl Europos ateities rezultatus, visų pirma struktūrinį jaunimo įsitraukimą į Europos piliečių forumų veiklą.
5. Patvirtina savo įsipareigojimą nė vieno nepalikti nuošalyje ir propaguoti visapusišką, lygiateisį, veiksmingą ir prasmingą, įtraukų ir įvairove grindžiamą jaunimo dalyvavimą bei įsitraukimą be jokios formos diskriminacijos, be kita ko, dėl lyties, rasės, etninės ar socialinės kilmės, religijos ar tikėjimo, politinių ar bet kokių kitų pažiūrų, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės ar bet kokio kito statuso. Taryba įsipareigoja kovoti su daugialype ir tarpusavyje susijusių formų diskriminacija, užtikrinti, kad būtų laikomasi žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio, ir kovoti su nelygybe. Siekiant skatinti visapusišką, lygiateisį, veiksmingą ir prasmingą jaunimo, ypač jaunų moterų, dalyvavimą bei įgalėjimą, politikos formavimo ir sprendimų priėmimo procesuose turėtų būti laikomasi transformatyvaus požiūrio, kuriuo šalinamos pagrindinės lyčių nelygybės priežastys.
6. Patvirtina savo įsipareigojimą laikytis žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio ir lyčių lygybės pagrindinių principų, išreikštą naujajame Europos konsensuse dėl vystymosi ir 2020–2024 m. ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje. Todėl Europos Komisija priėmė 2020–2025 m. ES lyčių lygybės strategiją ir trečiąjį ES lyčių lygybės veiksmų planą (LLVP) „Plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė vykdant ES išorės veiksmus“ (2021–2025 m.), kuris buvo palankiai įvertintas 2020 m. gruodžio 16 d. pirmininkaujančios valstybės narės išvadose. Šiame kontekste Taryba ragina Komisiją pasiekti KVTBP „Globali Europa“ tikslą – bent į 85 % pagal šią priemonę įgyvendinamų naujų veiksmų lyčių lygybė turėtų būti įtraukta kaip principas arba svarbus tikslas, o bent 5 % tų veiksmų pagrindinis tikslas turėtų būti lyčių lygybė ir moterų bei mergaičių teisės ir įgalėjimas.

7. Pabrėžia, kad jaunimas yra galinga pokyčių ir inovacijų varomoji jėga, be kita ko, telkiant veiksmus dėl kovos su klimato kaita sprendinių. 2022-ieji metai – Europos jaunimo metai, ir tuo pabrėžiamas labai svarbus jaunimo vaidmuo bendrai sprendžiant pasaulinius uždavinius, kovojant su skurdu, šalinant nelygybę, kuriant ilgalaikę taiką ir prisidedant prie įtraukaus demokratinio valdymo, įtraukaus bei tvaraus ekonomikos augimo ir bendro darnaus vystymosi savo bendruomenėse ES valstybėse narėse ir visame pasaulyje.
8. Reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad skurdas, nestabilumas, pažeidžiamumas, konfliktai, klimato kaita, biologinės įvairovės nykimas, aplinkos būklės blogėjimas, gaivalinės ir žmogaus sukeltos nelaimės, aprūpinimo vandeniu, maistu ir energija nesaugumas, priverstinis perkėlimas, epidemijos ir pandemijos bei kiti sveikatos iššūkiai didina esamą sistemine nelygybę ir kelia grėsmę sunkiai pasiektiems žmogiškojo, ekonominio ir socialinio vystymosi laimėjimams, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse ir mažose besivystančiose salų valstybėse. Jaunimas ypač nukentėjo nuo COVID-19 pandemijos, kuri paaštrino esamą diskriminaciją, visų pirma moterų ir mergaičių, taip pat marginalizuotų grupių diskriminaciją, kiek tai susiję su galimybėmis gauti išsilavinimą ir tęsti studijas, įsidarbinimo galimybėmis, judumu, sauga ir fizine bei psichikos sveikata. COVID-19 pandemija dar kartą parodė, kad svarbu investuoti į sveikatą ir žmogaus socialinę raidą, atsižvelgiant į tai, kad sutrinka lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugų jaunimui teikimas, didėja nenumatytų nėštumų, gimdyvių mirtingumo, vaikų, ankstyvų ir priverstinių santuokų skaičius; taip pažeidžiamos jaunimo teisės ir dar labiau plinta jau ir taip labai išplitęs seksualinis smurtas ir smurtas dėl lyties.
9. Reiškia didelį susirūpinimą ir įsipareigojimą imtis veiksmų tada, kai kyla grėsmė visapusiškam, lygiateisiam, veiksmingam ir prasmingam jaunuolių dalyvavimui bei įgalėjimui ir visapusiškam visų žmogaus teisių, įskaitant pilietines, politines, ekonomines, socialines ir kultūrines teises, pripažinimui ir apsaugai, ypač galimybei naudotis pagrindinėmis socialinėmis paslaugomis bei socialine apsauga ir prieigai prie informacijos, taip pat tada, kai visa tai kvestionuojama ir apribojama, o demokratinės ir pilietinės erdvės traukiasi. Taryba taip pat pripažįsta, kad svarbu stiprinti kovą su neapykantos kalba, dezinformacija, klaidinga informacija ir propaganda, kartu gerbiant saviraiškos laisvę.

Įtraukimas

10. Ragina Komisiją, EIVT ir valstybes nares bendradarbiauti laikantis Europos komandos požiūrio, siekiant integruoti prasmingą jaunimo dalyvavimą ir įsitraukimą tarptautiniuose forumuose ir daugiašaliu, regioniniu, šalies ir vietos lygmeniu.
11. Ragina Komisiją, EIVT ir valstybes nares prasmingai visame pasaulyje įtraukti jaunuolius visais politikos formavimo, programų ciklu, iniciatyvų ir politinio dialogo, susijusių su ES ir jos valstybių narių (Europos komanda) išorės veiksmais, etapais. Taryba primena savo įsipareigojimą remti lygiateisį, visapusišką, veiksmingą ir prasmingą moterų ir jaunimo dalyvavimą, atspindintį visą jų įvairovę, be kita ko, visose viešojo ir politinio gyvenimo srityse, kaip numatyta 2020–2024 m. ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje. ES taip pat turėtų užtikrinti didesnę koordinavimą ir atskaitomybę jaunimo klausimais, įskaitant strateginį, įtraukų ir dalyvaujamąjį dialogą su jaunuoliais, vaikais, jaunimo ir vaikų klausimams daug dėmesio skiriančiomis organizacijomis visame pasaulyje, taip pat stengtis suteikti matomumo jaunuolių siekiams bei sprendiniams ir įtraukti jaunimo požiūrį į vystymąsi. ES ir valstybių narių veiksmais turėtų būti prisidedama prie jaunuolių įgalėjimo ir šie veiksmai turėtų sudaryti jiems sąlygas dalyvauti siekiant pažangos darnaus vystymosi, demokratijos, taikos ir klimato veiksmų srityse, pasitelkiant finansavimo ir gebėjimų stiprinimo galimybes, pavyzdžiui, panaudojant Jaunimo įgalėjimo fondą, Afrikos ir Europos jaunimo akademiją ir programos „Erasmus+“ tarptautinį aspektą, finansuojamą išorės priemonėmis, kartu pripažįstant, kad reikia išvengti protų nutekėjimo.
12. Prašo Komisijos skirti būtinus išteklius instituciniam jaunimo įsitraukimui stiprinti pasitelkiant Jaunimo diskusijų forumą dėl ES tarptautinių partnerysčių, sukuriant panašias jaunimo patariamąsias struktūras ES delegacijose ir pasitelkiant ES delegacijų jaunimo ryšių punktų tinklą.
13. Pabrėžia, kad reikia apsaugoti jaunos aktyvistus ir žmogaus teisių gynėjus visame pasaulyje, įskaitant moteris bei mergaites, be kita ko, skaitmeninėje aplinkoje. Taryba dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti pilietinės visuomenės organizacijoms, kurios yra visateisės veikėjos, saugią ir palankią aplinką ir pabrėžia ES žmogaus teisių gynėjų mechanizmo svarbą.

14. Palankiai vertina Komisijos veiksmus, kuriais siekiama stiprinti aplinką, palankią jaunuolių iš įvairios aplinkos, ypač mergaičių, įtraukiam demokratiniam dalyvavimui ir lyderystei visais viešojo gyvenimo aspektais, visų pirma įgyvendinant iniciatyvą „Jaunimas ir moterys demokratijoje“.
15. Palankiai vertina JT jaunimo, taikos ir saugumo darbotvarkės integravimą į ES politinius dialogus su šalimis partnerėmis ir yra pasiryžusi prisidėti prie tos darbotvarkės įgyvendinimo. Pabrėžia, jog svarbu, kad ES ir jos valstybės narės remtų įtraukų, prasmingą ir saugų jaunuolių dalyvavimą vietos, nacionaliniuose ir tarptautiniuose mechanizmuose, kuriais siekiama skatinti ilgalaikę taiką ir konfliktų sprendimą, taip pat apsaugoti taikos veiksmuose dalyvaujantį jaunimą.
16. Palankiai vertina ES gairių dėl vaikų ir ginkluotų konfliktų, kurių tikslas yra stiprinti ES veiksmus nuo ginkluotų konfliktų nukentėjusių vaikų apsaugos srityje, peržiūros procesą, grindžiamą įtraukiomis konsultacijomis ir įgytos patirties integravimo procesu.

Įgalėjimas

17. Pakartoja įsipareigojimą bent 20 % OPV, finansuojamos pagal KVTBP „Globali Europa“, skirti socialinei įtraukčiai ir žmogaus socialinei raidai. Palankiai vertina Komisijos lyderystę didinant švietimo išlaidas nuo 7 % iki bent 10 % viso finansavimo pagal KVTBP „Globali Europa“ Užsachario Afrikai, Lotynų Amerikai ir Karibų regionui, taip pat Azijai ir Ramiojo vandenyno regionui, be kita ko, pasitelkiant 2021–2027 m. investicijas pagal strategiją „Global Gateway“, ir palankiai vertina labai svarbų ES įnašą – 10 % jos humanitarinės pagalbos biudžeto skyrimą švietimui ekstremaliosiose situacijose. ES ir jos valstybės narės turi prisidėti prie šios paramos pasitelkdamos finansavimą, politikos dialogą ir techninę pagalbą, kad vaikai ir jaunuoliai, ypač mergaitės ir jaunos moterys, visame pasaulyje galėtų lygiomis teisėmis įgyti nediskriminacinį, įtraukų, įperkama, prieinamą ir kokybišką išsilavinimą, įskaitant techninį ir aukštąjį išsilavinimą, be kita ko, ekstremaliųjų situacijų ir užsitęsusių krizių atvejais, atsižvelgiant į JT aukščiausiojo lygio susitikimo švietimo transformavimo klausimais rezultatus ir JT generalinio sekretoriaus vizijos pareiškimą.

18. Pripažįsta, kad reikia remti jaunimą nuo konfliktų nukentėjusiuose regionuose, ypač karų, konfliktų ir krizių kontekste, pavyzdžiui, Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą ir didelio jo poveikio Ukrainos jaunimui, smurtinių represijų prieš taikius protestus Irane, pilietinės visuomenės slopinimo Baltarusijoje arba blogėjančios padėties Afganistane, ypač moterų, mergaičių bei mažumų atžvilgiu, kontekste. Didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas mokyklų, mokytojų ir besimokančiųjų apsaugai nuo antpuolių ir jaunuolių švietimo, sveikatos, socialinių ir kultūrinių poreikių tenkinimui konfliktų zonose ir prieglobsčio vietose, tiek Europos Sąjungoje, tiek jos šalyse partnerėse.
19. Mano, kad jaunimo įgalėjimas, visų pirma jaunų moterų ir mažiau galimybių turinčių jaunuolių ir (arba) nepalankiomis sąlygomis gyvenančių jaunuolių įgalėjimas, yra neatsiejamai susijęs su pagrindinių ir universaliųjų įgūdžių turėjimu, perėjimu iš švietimo sistemos į darbo rinką, užtikrinant vienodas galimybes gauti deramą darbą ir produktyvų užimtumą, įskaitant oficialaus savarankiško darbo ir verslumo galimybes, taip pat užtikrinant vienodą užmokestį už vienodą darbą, todėl palankiai vertina Komisijos veiksmus įgyvendinti Europos komandos iniciatyvą dėl galimybės grindžiamų įgūdžių ir profesinio mokymo Afrikoje ir remti Jaunimo garantijų iniciatyvos priėmimą Vakarų Balkanuose bei panašias aktyvumo skatinimo schemas ES kaimyninėse šalyse.
20. Pripažįsta, kad profesinis rengimas ir mokymas, žinių ir įgūdžių, įskaitant skaitmeninius ir universaliuosius įgūdžius, įgijimas ir patvirtinimas yra labai svarbūs tiek siekiant remti darbo vietų kūrimą ir verslą, tiek užtikrinant jaunuolių, visų pirma moterų ir mergaičių įgalėjimą, siekiant užtikrinti, kad jie galėtų oriai gyventi, visapusiškai dalyvauti visuomenėje kaip atsakingi visuomenės nariai ir prisidėti prie savo bendruomenių socialinės, ekonominės ir aplinkosauginės gerovės. Neformalusis švietimas taip pat atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant jaunimo įgalėjimą ir remiant jaunuolių dalyvavimą ekonominiame, socialiniame ir politiniame gyvenime. Šiuo atžvilgiu itin svarbu integruoti lyčių aspektą ir panaikinti skaitmeninę lyčių atskirtį.

21. Pabrėžia, kad svarbu laikytis holistinio požiūrio į jaunuolių sveikatą, remti pasaulines pastangas siekti visuotinės sveikatos apsaugos ir skaitmeninės sveikatos priežiūros, spręsti jaunimo psichikos sveikatos ir integruoto bei jaunimo poreikiams atliepiančio požiūrio į sveikatą klausimus ir stiprinti sveikatos sistemas ir paslaugas, taip pat švietimo politiką. Todėl ES tebėra įsipareigojusi propaguoti, ginti ir įgyvendinti visas žmogaus teises ir visapusiškai bei veiksmingai įgyvendinti Pekino veiksmų platformą bei Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą, taip pat jų peržiūros konferencijų rezultatus, ir tebėra įsipareigojusi šiame kontekste užtikrinti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises. Atsižvelgdama į tai, ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti, ginti ir įgyvendinti kiekvieno asmens teisę be diskriminacijos, prievartos ir smurto visiškai kontroliuoti ir laisvai bei atsakingai spręsti klausimus, susijusius su jų seksualumu ir lytine bei reprodukcinę sveikata. ES taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti galimybę visiems turėti prieigą prie kokybiškos ir prieinamos išsamios informacijos bei švietimo apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, ir naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis.

Susiejimas

22. Pabrėžia, kad svarbu, gerbiant nacionalinę kompetenciją, remti įtraukų jaunimo judumą visame pasaulyje (pasitelkiant programą „Erasmus+“, išorės priemonėmis finansuojamą tarptautinį aspektą, naująjį Europos solidarumo korpusą, talentų partnerystes, judumą savanoriškos veiklos tikslais ir kt.) ir remti stipraus ES alumnų globalaus tinklo kūrimą.

23. Pabrėžia, kad jaunimo ir vaikų dalyvavimo pasaulinio pilietiškumo ugdyme, įskaitant švietimą ir mokymą žmogaus teisių klausimais, skatinimas, kaip propaguojama Švietimo ir sąmoningumo ugdymo vystymosi klausimais programoje (DEAR), Švietimo darniam vystymuisi veiksmų programoje ir Švietimo žmogaus teisių srityje pasaulinėje programoje, yra nepakeičiami siekiant didesnio įtraukumo, lygiateisiškumo ir tvarumo Europos Sąjungoje ir pasaulyje.

24. Prašo Komisijos ir EIVT kartu su valstybėmis narėmis, laikantis Europos komandos požiūrio, stebėti pažangą naudojantis esamomis stebėsenos ir vertinimo priemonėmis, teikti ataskaitas Tarybai ir dėti daugiau pastangų renkant pagal amžių ir lytį suskirstytus duomenis. Tai apima transformatyvių požiūrių, kuriais sprendžiami su pagrindinėmis lyčių nelygybės priežastimis susiję klausimai, taip pat faktiniais duomenimis grindžiamos jaunimo politikos skatinimą visame pasaulyje, kad būtų padidintas skaidrumas ir atskaitomybė. Be to, Taryba ragina Komisiją laiku parengti stebėsenos sistemą, glaudžiai bendradarbiaujant su jaunimu, ir įtraukti JVP įsipareigojimus bei prioritetus į programų rengimą šalių lygmeniu, taip pat į būsimą priemonės KVTBP „Globali Europa“ laikotarpio vidurio peržiūrą. Vykdam stebėseną įgyta patirtis bus svarbi atsižvelgiant į būsimas ES finansavimo priemones, skirtas išorės veiksams po 2027 m.
